

25. 5. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Krácení tuzemského stravného nově od 1. 1. 2012

Od 1. 1. 2012 byla zpřísněna pravidla zákoníku práce pro krácení stravného v případech, kdy je zaměstnanci během tuzemské pracovní cesty či části zahraniční pracovní cesty na území České republiky poskytnuto bezplatně, tedy bez finančního příspěví zaměstnance, jídlo charakteru snídaně, oběda nebo večeře.

Tato problematika byla na www.epravo.cz zatím jen naznačena: „Změna při poskytování tuzemského stravného nastává v případě krácení stravného. Bude-li zaměstnanci během tuzemské pracovní cesty poskytnuto bezplatné jídlo, přísluší zaměstnanci stravné krácené danou procentní sazbou, která se liší dle jednotlivých časových pásem za každé bezplatně poskytnuté jídlo.“, [1] a proto ji, alespoň rámcově, přiblížíme.

V dosavadní praxi zaměstnavatelé mnohdy nekrátili stravné, i když svým zaměstnancům na pracovních cestách zabezpečili bezplatné stravování; zaměstnavatelé takový postup odůvodňovali tím, že krácení stravného nebylo předchozí právní úpravou stanoveno jako povinnost. Tímto postupem zaměstnavatelů podle názoru Ministerstva práce a sociálních věcí docházelo k obcházení účelu stravného jako náhrady zvýšených stravovacích výdajů, jakož i k porušování rovnosti podmínek při poskytování cestovních náhrad, jelikož stejná peněžitá částka byla poskytována i těm zaměstnancům, kteří si stravování na pracovních cestách plně zabezpečovali sami, jakož i k obcházení daňových předpisů a předpisů o pojistných odvodech. [2]

Zaměstnavatel ve státním a veřejném sektoru

Na rozdíl od pravidel účinných do 31. 12. 2011 je od 1. 1. 2012 zaměstnavatel státní a veřejné správy (nepodnikatelského sektoru, tedy zaměstnavatel specifikovaný v ust. § 109 odst. 3 zákoníku práce) podle nového znění ust. § 176 odst. 3 a nově doplněných ust. § 176 odst. 4 a 5 zákoníku práce povinen krátit stravné, jestliže zaměstnanci bylo na pracovní cestě bezplatně poskytnuto jídlo, a to vždy za jedno bezplatně poskytnuté jídlo o hodnotu:

- 70 % stravného, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- 35 % stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- 25 % stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Nadto zaměstnanci nově stravné nepřísluší, pokud mu byla během pracovní cesty, která trvá:

- 5 až 12 hodin, poskytnuta 2 bezplatná jídla,
- 12 až 18 hodin, poskytnuta 3 bezplatná jídla.

Zaměstnavatel z podnikatelské (mimorozpočtové) sféry

Ani zaměstnavatel z podnikatelského (mimorozpočtového) sektoru (tedy zaměstnavatel, který není uveden v ust. § 109 odst. 3 zákoníku práce) se od 1. 1. 2012 již nemůže zcela libovolně rozhodovat mezi tím, zda provede nebo neprovede krácení stravného při bezplatně poskytnutém jídle zaměstnanci během pracovní cesty. Na rozdíl od zaměstnavatele státní a veřejné sféry však může určit, jakou procentní míru pro snížení stravného v rámci zákonem povoleného rozsahu zvolí a se zaměstnancem dohodne nebo ji určí. Podle od 1. 1. 2012 nově znějících ust. § 163 odst. 2 a 3 zákoníku práce platí, že bylo-li zaměstnanci během pracovní cesty poskytnuto bezplatně jídlo, které má charakter snídaně, oběda nebo večeře, přísluší zaměstnanci stravné snížené za každé bezplatné jídlo až o hodnotu:

- 70 % stravného, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- 35 % stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- 25 % stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Míra snížení stravného za jedno bezplatně poskytnuté jídlo tak může činit např. u pracovní cesty trvající 5 až 12 hodin třeba jen 1 % nebo až plných 70 %.

Poskytne-li zaměstnavatel soukromého sektoru zaměstnanci stravné ve vyšší částce, než podle zákoníku práce přísluší za stejných podmínek zaměstnanci zaměstnavatele ve státní a příspěvkové sféře, je rozdíl považován za zdanitelný příjem zaměstnance a také za součást vyměřovacího základu pro pojistné na všeobecné (veřejné) zdravotní pojištění a vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Jestliže tedy zaměstnavatel v podnikatelském sektoru sníží zaměstnanci při bezplatném poskytnutí jídla stravné o méně procent, než musí učinit zaměstnavatel státní a veřejné správy, nebo pokud poskytne zaměstnanci stravné např. při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin a dvou bezplatně poskytnutých jídlech během této pracovní cesty, bude muset v prvním případě zdanit zaměstnanci stejně jako jeho mzdu příslušný rozdíl a ve druhém případě celou poskytnutou částku stravného a současně tyto částky zahrnout do vyměřovacích základů pro povinné odvody pojistného. [3]

Příklad

Zaměstnanec pracující v privátním sektoru byl vyslán na pracovní cestu do podniku ze stejného holdingu, která trvala 11 hodin, přičemž v průběhu této cesty mu byl v sesterské společnosti bezplatně poskytnut oběd. Ve vnitřním předpisu jeho zaměstnavatele o poskytování cestovních náhrad je stanoveno stravné pro dobu trvání pracovní cesty 5 až 12 hodin ve výši 70 Kč a krácení stravného za jedno bezplatně poskytnuté jídlo o 20 %. Zaměstnanec proto dostane 56 Kč (80 % ze 70). Rozdíl mezi 56 Kč a 21 Kč (30 % ze 70 Kč při plném krácení stravného o 70 %), tedy 35 Kč je považován za částku, která je předmětem daně z příjmů ze závislé činnosti a musí tak být zdaněna stejně jako mzda, jakož i zahrnuta do vyměřovacího základu pro pojistné na všeobecné zdravotní pojištění a vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. [4]

Na závěr dodejme, že nová je od 1. 1. 2012 i úprava krácení (snížení) zahraničního stravného.

Adolf Maulwurf

---

[1] Viz Navrátilová, M.: 81507. Kolik bude příslušet zaměstnancům na pracovní cestě?, www.epravo.cz, 22. 3. 2012, dostupné na [www >>> zde](http://www.>>>zde).

[2] Srovnej Salačová, M.: Tuzemské stravné, zahraniční stravné a kapesné po novele od 1. 1. 2012,

Práce a mzda č. 3/2012, Wolters Kluwer ČR.

[3] Srovnej Krácení stravného od 1. 1. 2012 v příkladech, Verlag Dashöfer, 30. 1. 2012.

[4] Srovnej Krácení stravného od 1. 1. 2012 v příkladech, Verlag Dashöfer, 30. 1. 2012.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [Dva problémy s pracovní pohotovostí](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele vstupuje v účinnost](#)
- [Souběh funkce statutárního orgánu a pracovněprávního vztahu - judikaturní vývoj](#)
- [Nejvyšší soud: Příspěvek na penzijní připojištění se řadí mezi pracovní a mzdové podmínky](#)
- [Změny nejen parametrů exekučních srážek pro rok 2026](#)
- [Transparentní odměňování](#)
- [K osobnímu příplatku v platové sféře](#)
- [Odvolání vedoucího zaměstnance z funkce a některé související otázky z HR praxe](#)